

DE HUT IN HET BOSCH.

EEN VERHAAL

door

A. VERHORST.

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

DE HUT IN HET BOSCH

EEN VERHAAL

DOOR

A. VERHORST

VIERDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

IN DEN KERSTNACHT OP REIS.

„We treffen het heerlijk, nietwaar Rudolf? De lucht is zoo helder mogelijk, en ik zou bijna zeggen, dat ik er nog nooit zooveel flonkerende trawanten aan heb opgemerkt!”

Zoo sprak een zwaar gebouwd man, die, gedost in eene zware, metalen wapenrusting, gezeten was op een stevig paard, dat, als antwoord op de woorden zijns meesters, den kop ophief en lustig hinnikte.

Het was nacht, en wel kerstnacht van het jaar 1522, dus is hetgeen ik u ga verhalen reeds zeer lang geleden. Nog moet gij weten, dat deze ruiter vergezeld werd door een zijner vrienden, Rudolf geheeten, en die, even als hij, een machtig en aanzienlijk ridder was, wiens kasteel de beide heeren in den avond hadden verlaten, om nu naar dat van den ander te trekken. Hun weg leidde onvermijdelijk door een dicht bosch, welks buitensten rand zij nu juist hadden bereikt. Goed gewapend als zij waren, daarbij uitstekend bekend met den weg en ten

overvloede te paard gezeten, waren zij in het minst niet bevreesd. Zoo komt het, dat wij hen nu verder ook bedaard hooren voort redeneeren. Hooren we maar aandachtig toe.

„Dat is zeer wel mogelijk, Walther,” luidde des ridders antwoord. „Maar dan zal het wel zijn, omdat ge niet gewoon zijt, naar de sterren te kijken. Ge houdt u, even als ik, meer bezig met de dingen die beneden zijn!”

„Gij hebt gelijk in het eerste, maar niet in het laatste,” hervatte de eerste spreker, die door zijn vriend met den naam van Walther werd genoemd. „Ik ben zeker geen sterrenkundige, maar . . . maar de dingen die boven zijn,” voegde hij er zachter bij, „deze houden mij meer bezig, dan gij misschien denkt.”

„Ha, ha! Ge zijt dan toch wel een Lutheraan, nietwaar? Dat moest de Keizer eens weten! Goed, dat ik geen dienaar der kerke ben, die u aan de heilige rechtbank zou overleveren. Dit zou ook al heel dwaas van mij zijn, want wellicht ben ik nog grooter ketter dan gij!”

„Hoor eens, Rudolf,” sprak Walther weder, „ge weet zeer goed, dat ik sedert lang niet meer aan de kerk van Rome gehecht ben: Zeker heeft het lezen van Maarten Luther's geschriften daartoe veel meegewerkt. Ik zwijg echter hiervan meestal, niet uit menschenvrees, maar . . .”

„Nu maar? waarom dan?” vroeg Rudolf.

„Omdat ik in vele dingen nog geen licht genoeg heb en niet beslist ben. Maar zie,” vervolgde hij met vuur, terwijl hij de rechterhand ten hemel hief, „ik geloof zonder eenigen twijfel, dat God, die al deze lichten aan het uitspansel te voorschijn riep, ook eenmaal ons voeren zal tot het Licht der waarheid.”

Rudolf, die anders nogal ruw was en gaarne met alle dingen den spot dreef, werd getroffen door den hoogen ernst dezer woorden. Een geruimen tijd reden ze stil voort, tot de laatste eindelijk weer het woord nam en zeide:

„Het is immers juist Kerstnacht? Zoo gedenkt de geheele christenheid alweder de geboorte des Zaligmakers. En heeft Jezus Christus zich niet genoemd het Licht der wereld?”

„Zeer zeker heeft Hij dat!” viel Walther in.

„En ik word meer en meer overtuigd, dat Hij alleen dat waarlijk is en wij, arme, dwaze menschen nergens anders en door niets anders heil kunnen vinden, dan bij en door dezen Heiland!”

„Maar, indien dit zoo is, mijn vriend, zeg mij dan, waarom laat Hij de menschen zoo in de duisternis voortgaan? Waarom laat Hij toe, dat domme priesters hen met allerlei fabelen misleiden? Dat”

Walther viel zijn metgezel in de rede en zei: „O, mijn broeder! laat ons dat alles niet vragen.

Laat ons met beide handen liever grijpen naar het licht, dat Hij thans over Deutschland laat opgaan. Ik zie dáár in het oosten zulk een groote, schitterende ster. Zij doet mij denken aan de ster, die de Oostersche wijzen geleidde op hunnen weg, naar de woning des Heilands. Geve God, dat de monnik uit Wittenberg ¹⁾ ons arme volk ook zulk een lichtende ster worde!"

„Het is te hopen," hernam Rudolf. „Maar Keizer Karel is machtig, denk er aan!"

„Een, die veel hooger is dan Keizer Karel met al zijne krijgsheren, heeft gezegd: „Vreest niet voor degenen, die het lichaam dooden en daarna niet meer kunnen doen. Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Ik ben met u, al de dagen, tot aan het einde der wereld!"

„Dat zijn heerlijke woorden, inderdaad!" riep Rudolf uit. „Zij klinken als die van een vorst!"

„En dat zegt gij terecht," viel zijn vriend in, „want niemand anders dan Jezus Christus, de Koning der koningen, heeft ze gesproken!"

„Maar zeg mij toch eens, hoe weet gij dat? Waar hebt gij die woorden in zulk vloeiend Duitsch kunnen lezen? Ik heb wel eens nu en dan teksten uit het Evangelie gehoord of gelezen, maar wat gij telkens mededeelt, klinkt mij heel anders in 't oor."

Nu deelde Walther mede, dat voor eenigen tijd

¹⁾ Maarten Luther.

het Nieuwe Testament in druk was gegeven, in het Duitsch vertaald door Maarten Luther.

„O,” riep hij uit, „nooit is der wereld grooter weldaad bewezen. Nu kunnen de eenvoudigsten de woorden des Heeren hooren en drinken uit deze heldere, goddelijke levensbron!”

Op eens werd de aandacht der ruiters gewekt door een licht, dat tusschen de boomstammen glinsterde. Zij begrepen dadelijk, dat het uit de kleine, onaanzienlijke herberg kwam, welke midden in het bosch was gelegen. Hierdoor werden zij herinnerd aan de behoeften van zich zelve en van hunne paarden, die reeds eenige uren hadden afgelegd. Walther vroeg:

„Wat dunkt u, zullen we eens zien, of er in de boschhut nog wat haver is voor onze vermoeide viervoeters? Aan een verkwikking voor ons eigen lichaam zal ik maar niet denken!”

„Ik zou anders waarlijk even gaarne iets lusten als mijn paard,” riep Rudolf lachend uit, „en de goede spijs van dezen namiddag wenschte ik, als het kon, nog eens door te spoelen met een krachtige teug druivennat.”

„Ik vrees zeer, dat ge uwe wenschen slecht, of in het geheel niet bevredigd zult zien. Laat ons tevreden zijn, als onze arme rijdieren een poos rust kunnen krijgen. Jammer, dat we geen versche paarden konden bekomen!”

„Ja, zeg dat wel!” bromde de ander, „want dan zou ik in dat ellendige nest niet willen kruipen. Wie weet, wat we er vinden!”

„Geen bezwaren vóór den tijd,” vermaande ridder Walther bedaard. „Bedenk, broeder, dat onze Heiland geboren is in een stal, en gelegd werd in eene kribbe. Dan zult ge spoediger tevreden kunnen zijn!”

Zij hadden de hut bereikt, aan welks ingang reeds een man met eene lantaarn stond te wachten.

II.

IN DE BOSCHHUT.

Met vele onhandige buigingen ontving de boerenknaap de beide ridders, wier nadering hij zeer goed had opgemerkt. Hij noodigde hen in zijn platte taal uit, om binnen te treden. De ridders stegen van hunne paarden, maar eer zij die overgaven, vroeg Rudolf: „Zeg boer, waar zult gij onze dieren brengen? Is hier een stal?”

„O, ja, genadige heer! Ik zal er voor zorgen als waren het mijn eigen! Achter onze herberg is een stal en ik zal de paarden geven wat er is.”

De vrienden traden nu met weezin de hut binnen. Welk een herberg! Een vertrek met aarden vloer,

grooten, ruwen schoorsteen, waaronder walmende houtknoesten lagen te branden, en met enkele ongeschaafde banken en een dito tafel gemeubeld. Als éénige verlichting hing in het midden van de zoldering eene groote, ijzeren lamp.

De ridders zetten zich op eene bank aan de tafel, terwijl Rudolf in luide woorden zijn spijt lucht gaf. Walther scheen blijde, dat er althans geen volk was en verzocht zijn vriend, om niet door noodelooze, kwetsende woorden de lieden uit deze hut aanleiding tot verkeerde handelingen te geven. Spoedig kwam uit de duisternis op den achtergrond een oude vrouw te voorschijn, die er allesbehalve aantrekkelijk uitzag, en dan ook door de lieden uit den omtrek voor eene tooverheks werd gehouden, zooals men in die dagen algemeen deed. Toch was het arme mensch zoo kwaad niet, als men haar maar goed behandelde. Zij sprak de heeren dadelijk toe:

„Goeden nacht, edele heeren! Dat overkomt mij niet dikwijls, zulke genadige ridders in mijn kluis te zien. Dat dank ik zeker aan Onze Lieve Vrouwe, wier Zoon in dezen nacht is geboren!” Zij wees met de hand naar een donkeren hoek, en maakte meteen een kruis. Walther ontdekte dáár een grof gesneden madonnabeeld, waarvoor een waskaarsje brandde.

„Geef ons maar eens wat, vrouwtje,” sprak Rudolf. „Wat hebt gij zooal? Kunt gij ons wat goeds te eten en te drinken geven?”

De vrouw deed haar best, om alles op te noemen wat zij zou kunnen schaffen. Het was niet veel, maar dat was vooruit te begrijpen. Eindelijk toch kwam er wat voor den dag. De heeren moesten zich met een paar sneden grof brood, wat gerookt vleesch en een stuk kaas behelpen. Gelukkig had de oude nog eene bijna vergeten kan met ouden wijn ontdekt, zoodat de uitkomst eigenlijk Rudolfs verwachting nog overtrof.

In korten tijd waren honger en dorst der reizigers gestild en gelescht. Nu moesten ze toch nog eene poos vertoeven. Intusschen was Hans, zoo heette de zoon der waardin, die de heeren ontvangen had, binnen gekomen. Deze scheen nogal spraakzaam en vrijmoedig te wezen, want hij nam dadelijk het woord en zei:

„De heeren zijn nog laat op den weg, zou ik denken. Maar het is mooi weer en daarbij kerstnacht. Het kind Jezus is geboren en zal hen wel beschermen!”

„Zoo, zoudt gij dat denken?” vroeg Walther. „Weet gij wel, wie dat kindeken Jezus is, en wat Hij gedaan heeft?”

„Denkt de genadige heer dan, dat wij geen goede christenmenschen zijn?” vroeg de oude. „Zouden wij niet weten, dat ons Heer door de ketters en de heidenen vermoord is aan het kruis?”

„Door de Joden, wilt gij zeggen!” riep Rudolf.

„Nu ja!” sprak Walther, „door de Joden. Maar ik vraag nog eens, weet gij, wie Jezus was? Weet gij, wat zijn naam beteekent? Begrijpt gij, wat Hij op de wereld kwam doen?”

Hans keek zijne moeder eens aan en mompelde:

„Lieve, genadige heeren! ik ben geen priester, die dat alles weet. Ik ga trouw naar de mis, als ik kan en ik biecht ook wel. Maar ik ben voor de rest maar een domme knecht!”

„Toch kondt gij wel weten, wat ik u vroeg,” hernam Walther. „Ik zal het u eens zeggen. Jezus is de Zaligmaker! Door Hem alleen kunt gij en kan ik vergeving van zonden verkrijgen en zalig worden!”

Nu hief de oude plotseling het hoofd op en stak de magere handen omhoog, en riep toen uit: „Dat is niet waar! Vergeving van al onze zonden hebben wij al lang! Mijn zoon heeft vóór vijf jaren voor mij en voor zich zelve een aflaatbrief gekocht, waardoor wij zoo rein zijn als de engeltjes in den hemel!”

De ridders keken elkander eens aan. Walther antwoordde toen: „Goede menschen, ik mag u dit niet laten gelooven. Geen priester, geen paus, niemand ter wereld kan de zonden vergeven dan God alleen. Dat er lieden zijn geweest, die dit anders hebben voorgesteld, is zeker waar. Maar gelukkig heeft God ons betere dingen geleerd, en weten wij uit zijn eigen Woord, dat niemand onze zonden vergeven kan, dan God zelf, maar ook, dat hij dit uit genade

doet, om Jezus' wille, die aan het kruis de straf der zonde heeft gedragen."

Hans en zijne moeder keken elkander aan, want geen van beiden verstond iets van deze woorden. Deze menschen heetten wel christenen, maar ze waren het volstrekt niet. Ze kenden niet eens de hoofdgebeurtenissen uit den Bijbel. Ze leefden in domme bijgeloovigheid voort en hadden nog in het minst geen begrip van hetgeen in de laatste jaren door Luther was verricht.

Walther begreep dit al dadelijk en zag dus wel in, dat zijne woorden verder overbodig zouden zijn.

Rudolf beproefde nog, om hun iets van hunne dwaasheid aan het verstand te brengen, door te spreken over de aflaatkramers, die door allerlei leugens en bedriegerijen het volk het geld uit den zak klopten en zelf niet geloofden, wat zij vertelden. Maar Walther bedacht een beter middel om deze arme lieden een weinig uit hunne duisternis te verlossen. Hij haalde uit zijn borstzak een klein boekje te voorschijn, in een perkamenten omslag gebonden en met duidelijke letter gedrukt.

Toen vroeg hij Hans, of deze kon lezen. Het antwoord luidde: „Ja zeker, heer ridder! ik heb in mijne jeugd te Wittenberg de school bezocht, maar na mijns vaders dood is er niet meer van gekomen. Maar lezen en een beetje schrijven....”

„Goed,” viel de ridder in, „hier heb ik een mooi

boekje, dat gij eens lezen moet. Lees het tien, lees het twintig keer, totdat gij het uit het hoofd kent."

Hans nam aarzelend het boekje aan. Boeken waren voor hem vreemde dingen. Hij bekeek het kleine geschenk met achterdochtige blikken. En zijne moeder mompelde iets van „ketterij”. Rudolf, die dit hoorde, riep lachend uit: „Wees maar niet bang, hoor, oude; de duivel zit er niet in! Het is door een goed en geleerd priester geschreven: Hans, lees zijn naam maar; hij staat voorin!”

Juist had Hans dien gespeld en noemde luid „Doctor Martinus Luther . . . !”

Op het vernemen van dezen naam, sloeg de oude een kruis, en slaakte een gil!

„Wat is er, moeder?” riep Hans.

„O, o, de heilige Maagd beware ons! De pastoor uit het dorp heeft . . . mij verteld . . . dat . . . die man . . . door den duivel is opgepakt, maar dat deze hem weer op aarde heeft geworpen. O, Hans! doe dat kettersche boek weg!”

De ridders hadden heel wat moeite, om de vrouw de dwaasheid harer vrees aan het verstand te brengen. Zij was niet eerder tevreden, voordat het geschuwde boekje weer door Walther was teruggenomen. Toen haastten de vrienden zich om te vertrekken. Hans bracht hunne paarden voor, en na weinige minuten draafden zij weer het bosch in.

Het boekje bleef echter in de boschhut. Hans had

het, zonder weten der oude, weer opgevraagd, en verborg het nu stil, om er, als hij alleen zou zijn, kennis van te nemen.

III.

HET KETTERSCHÉ BOEKJE.

U verder te verhalen, hoe het met de beide ridders ging, is mijn plan niet. Genoeg zij het, dat zij in welstand het kasteel van Walther bereikten en later nog wel eens spraken over de oude vrouw in de boschhut.

Wij willen eens zien, hoe die oude en haar zoon het maken en wat er van het boekje komt. Zooals ik zeide, had Hans dit weggestopt.

Den volgenden dag moest hij zijne moeder nog eens ernstig beloven, dat hij geen kettersche boekjes meer zou aannemen. Hij deed dit, en toen was het haar goed.

Intusschen werd Hans door nieuwsgierigheid gedreven om eens kennis te maken met zijn geheimzinnig geschenk. Was er niets bijzonders gebeurd, wellicht had hij het dan voor immer terzijde gelegd, maar juist door de vrees en den afkeer zijner moeder was zijne begeerte opgewekt om toch eens

te weten wat wonderlijks wel in dat ding mocht te lezen zijn.

Er kwamen genoeg stille oogenblikken, waarin onze vriend alleen was en gelegenheid had, om zijn plan uit te voeren. Zoo had hij, eer er een half jaar verstreken was, den inhoud van het kleine drukwerk reeds tweemaal doorgestudeerd; want als ik zei gelezen, zou dit woord te zwak zijn. Lang niet alles was hem duidelijk, maar de hoofdzaak toch wel. Het geschrift handelde over de rechtvaardigmaking uit het geloof, dat wil zeggen, het toonde aan, op duidelijke wijze, hoe de menschen niet kunnen zalig worden door goede werken, maar alleenlijk door het geloof in den Heere Jezus Christus, den Zoon Gods, die door Johannes den Dooper genoemd was: „Het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.”

Hans wachtte zich wel, om zijne moeder iets van zijne studie te laten merken. De oude vrouw was zoo geheel in het bijgeloof opgegroeid, dat elke nieuwigheid, ja zelfs al wat zij niet begreep, haar verdacht voorkwam en afkeer inboezemde.

Hans was van denzelfden geest, maar zijn lust tot onderzoeken van vreemde dingen, gepaard aan zijn opgeruimde natuur, deed hem minder bang zijn voor hetgeen men ketterij noemde. Hij dacht dan ook na over de schoone woorden van het boekje. Een weinig later waagde hij het, om langs een

omweg te onderzoeken, wie Luther eigenlijk was. En toen hij vernam, dat deze professor was geweest te Wittenberg, een tijd lang was weg geweest, maar er nu weer was toen vormde hij in sfilte een plan. Hij wilde naar Wittenberg gaan en daar eens zien en hooren.

Hij wist nu zijne moeder te bepraten, dat er vele dingen waren, welke zij noodzakelijk moesten aanschaffen, en die hij alle tegelijk het best kon gaan inslaan op de markt te Wittenberg. De reis was vele uren ver, maar een flinke jonge man als Hans zag daar niet tegen op. Het was in den nazomer, een schoone tijd om eene ferme wandeling te maken.

De oude vrouw keurde zijn plan goed en de zoon draalde niet met de uitvoering. Goed voorzien van al wat hem op den langen tocht noodig kon zijn, en evenzoo van het geld, om zijne inkoop te doen, begaf Hans zich op weg.

Zonder ongeval bereikte hij de stad, waar hij in de laatste vijf of zes jaren niet was geweest. Het was hem dus weder nieuw, zooveel drukte en beweging te zien, als in de straten en op de pleinen van Wittenberg heerschten. Er verliep reeds geruimen tijd, eer Hans aan zijne boodschappen dacht. Gelukkig, dat hij met zijne moeder had afgesproken, om twee of drie dagen weg te blijven, indien het noodig was. Want eer hij een en ander had kunnen krijgen naar zijn zin, was de avond reeds genaderd

en pakten de kramers en kooplui hunne uitgestalde waren weer in.

Hans had onverwacht een ouden kennis, een vroegeren schoolkameraad, ontmoet, en deze, een bierbrouwersgezel, had hem genoodigd als gast in de woning zijner moeder. Natuurlijk maakte Hans dankbaar van deze gastvrijheid gebruik. Nadat de vrienden nog eens een avondluchtje geschept en daarbij de stad in alle richtingen doorkruist hadden, traden zij, vermoeid en hongerig, de woning des bierbrouwers binnen.

Diens bejaarde moeder, een vriendelijke vrouw, verwelkomde haren zoon en diens vriend zeer hartelijk en haastte zich, het eenvoudig avondmaal van brood, kaas en bier, gereed te maken. En nu — nu kwam Hans er eerst achter, welke groote dingen er in de laatste jaren waren geschied. Hij hoorde van Luther en al de andere hervormers, hoe zij predikten en leerden. De bierbrouwer was een volslagen ketter en bracht Hans in korte woorden op de hoogte, wat die gevreesde ketterij eigenlijk was. Hans hoorde met mond en ooren en — hij moest het bekennen — vond alles heel mooi en begrijpelijk. Toen toonde hij zijn boekje en vertelde, hoe hij daaraan kwam. De bierbrouwer zeide:

„Hans, ik zal morgen met je meegaan naar de markt, en dan kunt gij daar een boek kopen,

waarin gij alles vinden zult, wat u noodig is om zalig te worden. Een boek, zoo heerlijk, zoo schoon, dat gij niet op kunt houden met lezen”

Den volgenden dag bezochten de vrienden de kerk en hoorden daar een duidelijke prediking van het heerlijk Evangelie, welke Hans geheel in vervoering bracht. Toen kochten zij een Duitsch Nieuw Testament. Hans was met zijn boek in de wolken. Hij stopte het goed tusschen de pakken, welke hij moest meedragen; nam toen afscheid van zijn vriend en begaf zich - - vol gedachten — op weg naar de boschhut.

IV.

GROOTE VERANDERING.

Hans had zijne moeder in sterke kleuren de levendigheid en de aantrekkelijkheid van de stad Wittenberg afgeschilderd. Hij had verteld van zijn verblijf bij den bierbrouwer, maar had wijselijk verzwegen alles wat hij vernomen had omtrent de hervorming en de hervormers. Daarbij had hij voor de oude vrouw een fraaien doek meegebracht, waarmee zij buitengewoon in haar schik was. Tot zoover ging alles goed. Hans las weer in stilte in zijn Testament. En de woorden des bierbrouwers werden bevestigd:

hoe meer hij las, hoe meer hij lezen wilde. Gij moet daarbij bedenken, dat alles voor Hans nog nieuw was. Dit lezen oefende allengs een grooten invloed uit op zijn gemoed. En het werd hem al meer ondraaglijk, om dit heerlijke boek voor zijne moeder te verbergen.

Eindelijk brak hij dan ook het ijs, door te zeggen: „Moeder, ik heb in Wittenberg een boek gekocht, dat ze zeiden, zóó mooi te wezen. Ik heb er al wat in gelezen, en het is waarlijk mooi. Wilt gij het ook eens hooren?”

„O, kind!” riep de oude, „al weer een boek? Is het ook weer van . . . van dien Luther?”

„Kom, lieve moeder!” sprak Hans, „wees toch zoo bang niet voor dien man. Ik heb in de stad heel wat anders gehoord en gezien.”

Nu was het hooge woord er uit. Onverwachts werd Hans gedwongen om alles te vertellen, wat hij juist niet van plan was. Maar ziet — het onverwachte gebeurde: de oude vrouw, die haren zoon liefhad en hem geloofde, luisterde met aandacht naar zijn verhaal. Hans sprak met kracht en vuur, nu eenmaal zijn mond loskwam en hij zijn hart lucht kon geven. En toen hij ten slotte vermeld had, uit welk boek hij nu zou voorlezen — toen, tot zijne groote verwondering, wilde zijne moeder daar gaarne naar hooren.

Groot was de vreugde van Hans, die nu vrijuit

zijn hart kon lucht geven en zijn boek niet meer behoefde te verbergen, evenmin als zijne gedachten.

Hij begon met het voorlezen der heerlijke geschiedenissen van het Nieuwe Testament en las alles maar achter elkander. Het beviel moeder en zoon zeer goed. Nu en dan vroegen ze elkander wel eens wat, dat ze geen van beiden begrepen, en waarmee ze dus nog wat geduld moesten hebben. Maar het voornaamste was hun duidelijk en het werd al spoedig zoo geheel anders, dat de eerst zoo schuwe, bijgeloovige vrouw naar den avond verlangde, omdat Hans alleen dan tijd had om voor te lezen.

Doch er gebeurde iets, dat wij vooral niet mogen vergeten op te merken, en dat voor deze verlaten menschen van groote beteekenis werd.

„Het is wel te begrijpen, dat al, wat door Luther en zijn vrienden in Wittenberg werd gedaan, vooral door hunne prediking, — dat dit alles zeg ik, grooten invloed had op het volk uit de omstreken. En ofschoon de boschhut eene der meest afgelegen en onaanzienlijke herbergen was, waar zelden een burger van eenig gewicht zijn intrek nam — toch drongen ook tot hare bewoners de nieuwe denkbeelden door, welke langzamerhand onder het volk ingang vonden.

Zoo hoorden Hans en zijne moeder telkens weer over Luther en zijn werk, over Rome, den paus en

.... en las alles maar achter elkander. blz. 20.

de priesters spreken, dikwijls over de laatsten op een ruwen, spottenden toon, die beiden leed deed. Maar ook kwamen er, die reeds kennis hadden gemaakt met den Bijbel en de boeken van de hervormers. Het kon niet anders, of er werden dan in de boschhut levendige gesprekken gevoerd over dingen, aan welke men vroeger niet dacht. En deze gesprekken deden dikwijls naar het Nieuwe Testament grijpen, om licht te geven in hetgeen men niet wist.

Zoo ging ook in dit dichte bosch en over de onwetende bewoners dezer verlaten herberg het heerlijk licht van het zuiver Evangelie op. Zoo werkte dat woord ook aan hunne harten en bewees opnieuw, dat het „krachtig is en scherp als een tweesnijdend zwaard,” maar ook, dat het vrede en zaligheid verkondigt aan alle oprechte harten.

En de vruchten dezer gezegende omkeering bleven niet achterwege, wat ook niet wel mogelijk is. Wanneer het Evangelie doordringt in een huis, een hart, een land - - dan moet daar alles anders worden. Dan komt er Eén op den troon, wiens woorden boven alles gelden en wiens naam is Jezus Christus, de Zaligmaker. Dan wordt het voor dat hart, dat huis, dat land de hoogste vreugde, om zijnen wil te volbrengen, Hem te volgen! Zoo bleek het ook hier weer te zijn!

Met al grooter vrijmoedigheid begonnen de oude

vrouw en Hans te getuigen van hetgeen in hunne harten was gewerkt, door de wonderkracht van Gods Woord.

Intusschen naderde opnieuw het Kerstfeest en daarmede het einde van het jaar 1525, dus waren sedert het bezoek in ons eerste hoofdstuk vermeld, drie jaren verlopen. De oude moeder werd krank haar einde begon te naderen.

Hans was zeer bedroefd, maar vertroostte zijne moeder zooveel hij kon.

Op zekeren duisteren avond, wie komt daar onverwacht de armoedige hut binnen? Niemand anders dan ridder Walther, die met twee zijner bedienden op reis was. Dadelijk trad hij op Hans toe, en vroeg:

„Kent gij mij niet meer? Hebt gij het boekje nog?”

„O, genadige heer ridder!” riep Hans verheugd uit: „het boekje, ja, — maar ik heb en ik ken al een ander, beter boek.” En dit zeggende, toonde hij den bezoeker het Nieuwe Testament. De ridder was zeer verblijd; naderde de bedstede, waarin de oude kranke vrouw lag en vroeg:

„Is uwe moeder ziek? Hoe is het met haar?”

„Zij is, helaas, zeer ziek,” antwoordde Hans. „Maar ik weet, dat zij niet bevreesd is voor den dood. Zij gelooft in den Heere Jezus!”

„Wat zegt gij?” riep Walther verblijd uit. „Is de aflatbrief verscheurd?”

„Ja, ja!” klonk een zwakke stem uit het bed, „die is verscheurd. Ik.... heb.... een beter.... aflaat.... Jezus.... roept.... zondaars tot....”

Zij kon niet meer spreken. Hans lichtte wat bij. Met tranen in de oogen hoorde hij naar de hartelijke toespraak en het gebed des ridders, waarin hij dankte en bad voor deze kranke.

Toen hij vertrok, liet hij een zijner bedienden achter, om Hans bij te staan.

Drie weken later kwam hij terug. Toen vond hij de oude niet meer. Hans was droevig en verblijd. Hij verhaalde den edelman, hoe zijn moeder was ontslapen in het vaste geloof in de verlossing, welke de Heiland heeft aangebracht.

En toen de vrome ridder op zijn ros doór het woud huiswaarts draafde, dankte zijn hart den Heere God voor alles, wat in die boschhut was geschied.